ACTA PALAEONTOLOGICA POLONICA

Nowy paleoceński krokodyl z rodziny Dyrosauridae z Maroka i analiza filogenetyczna rodziny

Stéphane Jouve, Mohamed Iarochčne, Baâdi Bouya, and Mbarek Amaghzaz
Acta Palaeontologica Polonica 50 (3), 2005: 581-594

Ustanowiono nowy gatunek rodziny Dyrosauridae, *Arambourgisuchus khouribgaensis*, z tanetu (paleocen) Maroka. Cechy anatomiczne gatunku ustalono na podstawie dwóch czaszek o różnym stanie zachowani i trzech niekompletnych żuchw. Systematyka dyrozaurów opiera się głównie na cechach żuchw. Porównanie nowego materiału z kilkoma wcześniej znanymi przedstawicielami dostarczyło nowych danych systematycznych. Szczególnie istotna jest szerokość belki międzyoczodołowej, wykształcenie guzowatości potylicznych i kształt kości nadpotylicznej (supraoccipitale) i podstawnopotylicznej (basicoccipitale). Analiza filogenetyczna dyrozaurów zarysowała pokrewieństwa między najlepiej znanymi gatunkami. Najprymitywniejszym dyrozaurem jest *Chenanisuchus lateroculi*. *Sokotosuchus ianwilsoni* i *Phosphatosaurus gavialoides* tworzą klad bliżej spokrewniony z pozostałymi dyrozaurami niż z *Chenanisuchus lateroculi* . Pokrewieństwa między *Arambourgisuchus, Rhabdognathus, Congosaurus* i *Hyposaurus* są niejasne, a ostatnie dwa taksony są za słabo znane, by dostarczyć jednoznacznych wniosków filogenetycznych. Dyrosauridae znane są z prawie wszystkich kontynentów. Wyniki filogenetyczne sugerują północnoafrykański zasięg pierwotnych przedstawicieli, a szerokie rozprzestrzenienie *Rhabdognathus* i *Hyposaurus* potwierdza ich zdolność do przekraczania oceanów. Niestety wiele dyrozaurów jest za słabo znanych, by je uwzględnić w tej analizie, która skupia się głównie na formach afrykańskich. Pełniejsza wiedza i włączenie taksonów z innych regionów powinno znacząco udoskonalić i zmodyfikować przedstawione hipotezy.

Key words: Crocodyliformes, Dyrosauridae, Arambourgisuchus, Paleocene, Ouled Abdoun Basin, Morocco.

Stéphane Jouve [jouvestephane@yahoo.fr], UMR 5143 du CNRS, Muséum National d'Histoire Naturelle de Paris, Département Histoire de la Terre, 8 rue Buffon 75005 Paris, France; Mohamed Iarochène, Ministère de l'Energie et des Mines, Institut Agdal, Rabat, Morocco; Baâdi Bouya and Mbarek Amaghzaz, Office Chérifien des Phosphates, Centre Minier de Khouribga, Khouribga, Morocco.

Full text (607.2 kB)